

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 10.

Egy rendezetlen kérdés.

(Dr. H. L.) A váradi rablógyilkos cigányok halálos ítéletét megerősítette a Kuria. Néhány hét múlva kettős akasztás lesz Váradon. Ez a nagy szenzáció is elfog mulni. De ha már a legkegyetlenebb, különben ez esetben megérdemelt büntetést alkalmazza az igazságszolgáltatás jó lenne ennek kapcsán a távolabbi tanulságokat is levonni és a cigánykérdés rendezésére terelni a figyelmet.

Bizony, ez éppen nem szalontéma. De foglalkozni kell vele különösen e szomorú szenzáció alkalmából.

Ez a kérdés különben igen közlekedési érdeklődést kelt a földbirtokos osztályt, főként a kisgazda közönséget, amelyet elég érzékenyen sujtanak a még mindig gyakori lólopások.

A cigánykérdés rendezése ősrégi tengeri kígyója Magyarországnak. Mindnyájan tudjuk, milyen nemes ambícióval és mennyi jobb sorsra érdemes idealizmussal kezelte e kóbor faj tetelepitését a szinmagyar szívű József főherceg, nem csekély veszéllyel még nyelvüket is megtanulta. Kárba vesztett sok fáradozása. De legalább beigazolta, hogy a hazai gazdasági élet kellemetlen nomádjait szép szóval nemcsak hogy nem érdemes, de egy-

általán nem is lehet ártalmatlanokká tenni. Ide szigorú intézkedések kellenek, ámde nemcsak papiroson, ott már van elég, a mely a kérdéssel időközönként, ötletszerűleg foglalkozik, hanem országsszerte állandóan alkalmazásban levő, a mai állapotnál praktikusabb, gyökeresebb eljárási mód kívánatos a baj orvoslásához.

Az, amit Sopronmegye proponál, igen okos terv. Meg kell valósítani. Ha a kóbor cigánynak, csupán azért, mert az, egyszer s mindenkorra megtiltanák az országban a lótarást, úgy, ahogy azt a sopronmegyei határozat kívánja, nevezetesen, ha találunk nála, hatóságilag elveszik tőle, őt pedig becsukják érte, ezzel tetemesen elejét lehetne venni a cigányok lóköltésének, amely mai napig is elég szépen jövedelmez Fárád népének és természetesen sok gondot, bosszúságot, kárt okoz az amugy is temérdek bajjal, nehézséggel küzdő kisgazdáknak. De nemcsak a lólopást, hanem a lopáson kívül a sok rablást is jelentékenyen akadályozná ilyenféle intézkedés, amit a rosszban keletkező begyakorolt, fegyelmezett cigány karavánok majd itt, majd ott még mindig sikeresen tudnak keresztülvinni az országban. A mi lapunk is nem egyszer hozt hirt ilyen gyalázatos büntényekről, a melyek Biharmegyét épp úgy nem kimélik meg, ahogy az ország egyéb vidékeit sem.

Hányszor akad dolga a törvényszé-

keknek, amelyek napokig kénytelenek vesződni, holmi Rostások, Sárköziek, Lakatosok, Kolompárok és egyéb kóborcigány arisztokraták familiáinak bünkrónikájával. A tárgyalóterem megtelik tolvajokkal, — rablókkal és parasztemberekkel kikerülő orgazdákkal, az elnöki emelvény alja egész kirakat. Van ott lószerszám, feszítővas, ágyruha, mindenféle fehérnemű, alta, ezüstkanál és sokminden egyéb korpuz delikti. A cigányok tagadnak és átkozódnak, az orgazdák mentegetőznek, a kirendelt védők pedig ugyancsak kényelmetlenül feszengenek székükön, mialatt a közönség a gyakori komikus jeleneteken nagyokat derül. A cigánykérdés pedig továbbra is marad a régiben. Mennyivel másként volna mindez, ha elvették volna a lovat, amelylyel passzus manipulációik után oly sok turpiságot tudnak véghez vinni.

Nehéz, régóta vajdó kérdés a cigánykérdés. Sajnos azonban, hogy Magyarországon mindig csak ígérekkel szurják ki a közérdek szemét, akár kisebb, akár nagyobb jelentőségű kérdésekről, akár önnálló vámterületről, akár adóreformról, vagy katonai dolgokról, akár pedig vegyük a jelen esetet, amely sokkal figyelemre méltóbb, mint amilyennek a nagy kérdések mellé állítva látszik, a garázda cigányok megregulázásáról van szó.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A harcos leánya.

— Indiai történet. —
 Hely: Zitkala-sa.
 I.

A nagy fának árnyékában, térdeire hajtott fejjel, úgy, hogy azért szeméi bekalandozhatták az egész térséget, ült egy öreg harcos.

Ő volt a törzsfőnök legbátrabb küzdője, de habár harcias híréért, vitézségéért mindenki csodálata, neki csak egy büszkesége volt: nyolczéves teketeszemű leánya.

A felesége nem messze tőle a wampumját ékesítette üveggyöngyökkel, előtte a porban kicsi gyermeke mozgott ritmikusan az ő egyhangú dudolására.

Tusee most vesszi az első tánczóráját. Apró, moccassinba bujtatott lábait ügyesen emelgeti, apró kezeit pedig gyöngyös övecskejébe dugta, fekete haja különös, kékes fényt kap a nap-sugártól.

Amint vége a táncznak, odakuporodik Tusee is az édesanyja mellé. E percben egy viharvert, öreg ember közeledik hozzájuk ponyháton,

— Hunha — szolt a harcos — nagyon gyorsan visszatértél.

— Igaz — mormogta a férfi ideges kiejtéssel. — Ez a táncz éjszakája.

— Hunha! — ismételte a harcos meglepetve.

A másik felegyenesedett és kisimitotta haját szeméből. Déliesen sötét arcvonásai voltak. Valamikor, régen magával hurcolta őt a győzedelmes törzsfőnök egy idegen sátorból, de mivel megtanulta becsülni jeles tulajdonságait és nagy bátorságát, három év előtt végre visszaadta neki szabadságát. De ő itt maradt mégis, a harcos családjában.

— Hunha! — szolt harmadszor is a harcos. Majd kis lányához fordult: Hallod ezt, Tusee.

— Hallom, atyám, és tánczolni fogok ma este.

Ezzel boldog gondatlansággal ugrott fel helyéről s újra tánczolni kezdett.

Az anya büszkén nézett rá.

— Első tánczleczkéd tisztelőre atyádnak meg kell ajándékozni téged, gyermekem, — mondta. — Mit kívánnál magadnak?

— Egy gyorslábu ponynyt, anyám, a prairie-ről, — felelt a gyermek gondolkodás nélkül — Bácsi — fordult az öreg emberhez — te elhozod azt nekem holnap!

— Ha Tusee úgy parancsolja, elhozom, — válaszolt az.

— Jaj be jó ember vagy! — ujjongott a gyermek. — Én is jó leszek!

II.

Tusee-nak olyanok a szeméi, mint az anyjának, de az ajka az atyjáéhoz hasonlít. Most már nagy leány lett és amint ott ül a wigwam előtt, egy fiatal indus beszél neki halk, mély hangon.

A leány egy élő vadrózsa után himegy gyöngydiszt az atyja wampumjára.

— A nap már tul haladta a zenitet — mondja az ifju. — Már csak embermagasságnyra áll a láthatár pereme felett. Azért siettem ide, hogy megmondjam neked: holnap harcosokhoz csatlakozom én is.

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.

(Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készíti **férfi öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — **Női costumok**, valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 10.

A tegnapi nagy és értékes szenzációkban gazdag ülés megette az érdeklődésnek utolsó maradékát is. Ma alig van ember a Házban és üres karzatok tátongnak alá a sötét, néptelen teremre.

A folyosókon elevebb az élet. A baloldali részen gróf Apponyi Albertet ünneplik a függetlenségi párt tagjai. A tegnapi diadal visszfénye verőfényesen mosolyog le Apponyiról, aki a délelőtti folyamán hosszú ideig konferált Kossuth Ferenczcel.

A felirati vitát valószínűleg rövidesen befejezik. Hogy mi következik ezután a válság dolgában, arról ma sem szól hir. A szabadelvűpárton sem tudnak semmit, de azt hiszik, hogy e léten minden eldőlt.

Dél felé az a hir került közre, hogy gróf Tisza István szombaton utazik Bécsbe. Délelőtti másfél órás minisztertanács volt, melyen a lemondott kormány tagjai a szabadelvűpárt tegnapi állásfoglalásának a konzekvenciáival foglalkoztak.

Az ülést háromnegyedtizenegy órakor nyitotta meg Rakovszky István alelnök.

A jegyzőkönyvhöz nem volt megjegyzés és üres volt az interpellációs- és az indítványkönyv is. Napirend előtt Inkey József, a negyedik bíráló-bizottság tagja letette az esküt.

A felirati vita.

Achim L. András, akit a jegyző szólásra hiv fel, nincs jelen.

Igy a néppárti Hencz Károly következik. A szabadelvűpárt szónokai — mondta — a vita során mind kifejezték, hogy a választások eredményéből a konzekvenciákat levonni nem akarják. A válság elhúzódásának oka pedig nem a 48 és a 67 összeütközése. Nem hiszi, hogy kellene valakinek a 67-es alap, ha azon nem lehetne kiépíteni az ország függetlenségét. Az

uralkodónak a parlamenttől átruházott felségjogai épen olyan közjogok, mint az állampolgárok politikai jogai. Nagy Ferencz hivatkozott a szabadelvűpárt küzdelmére a nemzeti jogokért. Kérde, kivel és mikor folytatta a párt ezt a küzdelmet? Talán a katonasággal? Egy katonai hatalomnak létezését a nemzeti akarat felett soha nem ismeri el. A feliratban lévő kérdésekkel részletesebben akkor foglalkozik, ha az illető törvényjavaslatok a Ház elé kerülnek. Bemutatja a szabadelvűpárt 1901. évi feliratát, melyben nincsen határozott nemzeti program.

Az elnök (csönget): A képviselő urak a jobboldalon ne kaszinózzanak.

Hencz Károly: A tuloldal Apponyit, mikor a szabadelvűpárton volt, ugyancsak ünnepelte. Felhívja a miniszterelnököt, sajnálja, hogy nincsen itten . . .

Felkiáltások: Bár csak soha ne lenne itten!

Báró Kaas Ivor: Ne is jöjjön vissza!

Hencz Károly: Mondja meg becsületszávára, ne politikai szávára, miket szokott tanácsolni a királynak. Tisza korrupciójától szabadulnia kell az országnak. (Tetszés a néppárton.)

Kovácsévics István: Történelmi visszavilágítást vet arra a testvéries jó viszonyra, mely Magyarország és Horvátország között évszázadokon át fennállott. Sajnálja, hogy ez a viszony meglazult, de ki kell jelentenie, hogy a horvát képviselők a régi testvéries viszonyt jobb akaratuk szerint igyekeznek tentartani. (Helyeslés.) Azért, hogy bizonyos kérdésekben, mint például az önálló vámterület, nem értenek együtt a többséggel, nem lehet őket vádolni. Nekik az a meggyőződésük, hogy az önálló vámterület esetén nekik joguk van a külön vámterülethez.

Ők a maguk gazdasági érdekeiknek megvédésére a közös vámterületet előnyösebbnek tartják. De ha az önálló vámterület biztosítja a horvátok külön gazdasági érdekeit, nem fognak elzárkózni ettől sem. Autonómiai ügyekben a horvát nyelv használatához joguk van, mely törvényben gyökerezik s ezt hangoztatni szükségesnek tartja, mert illetéktelenül és alaptalanul kétségbevonták a jogukat. A magyar vezényszó dolgában kijelenti, hogy a horvát képviselők mindig a kormány pártján állanak, ennél fogva, ha a megalakítandó kormány fel-

veszi a magyar vezényszót programjába, ők is a magukévá teszik a követelést. Apponyi célzása ellen, hogy a horvát képviselők mindig lesben állnak, a gyümölcs elkészítése munkájában részt venni nem akarnak, de a gyümölcs-szedésnél ott vannak kosarakkal, tiltakozik.

Beszéde végén felszólítást intéz a magyar képviselőkhöz s kéri őket: tereljék politikájukat olyan mederbe, melyben haladva a nemzet hasznára lehetnek. Gondolják meg, hogy mindent egyszerre nem lehet elérni. (Helyeslés.)

Gróf Apponyi Albert: Személyes kérdésben kért szót. Kovácsévics azt imputálja neki, mintha a horvátok magatartására kellemetlen, sértő intenczióikra kellemetlen kommentárt gyakorolt neki. Ez helytelen felfogás és tévedés, hiszen ő kijelentette, hogy a horvát kérdést csak érinti, mert melléksataterekre csábitatni nem engedi magát. A kilenczes bizottságban kijelentette, hogy a magyar vezényleti és szolgálati nyelv behozatala elkerülhetetlen, de mivel a viszonyok még nem érettek megvalósítására, fentartotta expressis verbis a jogot, de nem követelte annak azonnal való érvényesítését. Most azonban a viszonyok változtak s a dolog el nem odázható. Azt az álláspontot azonban, hogy a magyar hadseregben magyar, ennek horvát ezredeiben a horvát legyen a vezényszó, soha nem képviselte. (Helyeslés.)

Ezután Udvary Ferencz állott fel szólásra. Udvary Ferencz beszéde után az elnök 5 percz szünetet adott.

Szünet után Szuczán János román nemzeti-ségi szólott a Mihályi-féle különjavaslat mellett.

Kaufmann Géza pártönkivüli a javaslat mellett szólott, melyet teljes erejéből támogat. Ha a koalíció szétbomlik — ugymond — akkor az ellenzéknek nagyobb része még energikusabban fog küzdeni a nemzeti követelések mellett. (Éljenzés az ellenzéken.)

Az ülés vége 2 órakor.

A politikai válság.

A minisztertanácsban főleg Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter sürgette a visszavonulást és tegnap reggel a Ház miniszterelnöki szobájában külön tanácskozás volt gróf Tisza

Elhallgat, mintha feleletet várna, de a leány csak még mélyebben szorítja össze ajkait. Akkor sóhajtván folytatja:

— Tegnap éjjel a hódfényben találkoztam atyáddal. Ugy láttam, észrevette, hogy innen jövök. Köszöntöttem őt, de nem fogadta. Ekkor elálltam az utját. Összeszedtem minden bátorságomat s dobogó szívvel kértem: adja nekem egyetlen leányát.

De ő büszkén egyenesedett ki.

— Fiatal ember, — mondta oly hideg hangon, hogy szinte a velő is meglagyott tőle csontjaiban — hallgass reám. Tusee csak úgy lehet a tied, ha egy sajátkezűleg szerzett, friss emberi skalpot mutatsz nekem.

Ezzel sarkon fordult s otthagytott.

Tus e félredobja a munkát.

— Amit az atyám mond, az jól van mondva, — suttogetta s komolyan néz reá.

A fiatal férfi kinyújtja a kezét.

— Tusee, — kéri — add ide a kezed egy pillanatra, mielőtt elválnék. És mondd meg nekem, fogsz-e várni reám, amíg visszatérek?

De Tusee nem bír szólani, csak némán int igent a fejével.

III.

Már jókor reggel dalolva ébred a kis harcos csapat. Férfiak, asszonyok egyaránt a diadalról győzelemről énekelnek. Egy-egy öregebb harcos a Nagy lelket hívja tanúul fogadalmához, hogy boszut áll egy régebbi seb miatt. Azután néhányzor körüljárják a szent fákat s lórákapva elnyargalnak délkelet felé.

A törzs vénei élelmiszerekkel megterhelt ponynyon ülnek. De a legtüzesebb harcosok

között ott lovagol Tusee is gyöngyekkel himzett köpenyegben.

Egy napi lovaglás közel hozza őket az ellenséghez. Az este sötét s ők meghúzódhatnak az árkokban. A férfiak pipázva beszélnek meg a támadást, az asszonyok őrszemként állnak az erdő sűrűjében.

A hajnal első sugarára üres marad a táborozóhely. A férfiak az ellenséges sátrakba hatoltak s csak alkonyatkor térnek vissza egyenként a táborba. Ott aztán megolvassák egymást: hányan hiányoznak?

Hárman vannak oda. Ezek közül kettő halott, a harmadik, egy fiatal ember, pedig fogoly.

A harcosok lamentálnak, de azért jó étvágyal esznek. Csak egyetlenegy nő ül mozdulatlanul a helyén, kedvesét gyászolva. Senki se ügyel reá. Megadják a jelt az indulásra s a kis csapat nesztelenül, ahogy jött, távozik.

A léptek, lódobogások zaja egyre jobban távolodik. A hátramaradt indián nő lélegzetét visszafolytva figyel. Keze, mely hosszú késén nyugszik, nem remeg.

Egy párducz simulékonyságával és nesztelenségével hagyja el buvóhelyét. Távolabb a dombtetőn megáll s halvány arcát az ég felé fordítja.

— Nagy szellem! — suttogetta. — Vezess engem kedvesemhez! Add, hogy kezem biztos legyen ezen az éjszakán! Mindenható szellem, add nekem egy éjszakára atyám bátor szívét s engedd meg, hogy legyen erőm megölni az ellenséget s megmenteni a barátot!

IV.

Az ellenséges táborban nagy a vigasság. A bátor harcosok kifestett testüket ritmikusan

ingatják valami kezdetleges tánczenére. Vörösre mázolt asszonyok énekelve vesznek részt a mulatságban.

A tábor közepén, nem messze a tüztől, egy fához kikötve, szegyénytől elborult arcczal, kindódik egy ifju harcos. Őrei a Dakotákat csufoló gunydalokat ordítják fülébe. Apró fugyermek nyelvet öltögetnek rá. Egy kissé távolabb tőlük, a sátor falához támaszkodva, egy magas, néma leányalak áll, gyűlölettel tekintve a lármázókra.

— Nézd, nézd, mily szép milyen erős ő! — mondják, nem messze tőle, indián leányok, s rá mutatnak arra az ifjura, aki legközelebb áll a fogolyhoz. — Ő tette rabbá, ő húzta keresztül a sáron hosszú hajánál fogva. Ó, a bátor, a szép . . .

A néma leány ott, a sátor mögött, oda néz a fogoly felé. A fiatal férfi, akiről beszéltek, alig idősebb a fogolynál, de tomahawk-ját vadul forgatja a megkötözött ifju arca előtt.

A magános leány felfohászkozik:

— Csak mi ketten találkozunk egyszer tanuk nélkül!

Lassan odakuszik a sátorba a zajba, vilgomban. Senki sem veszi észre jöttét. Azt hiszik, maguk közül való. Az ifju győztes most leül a földre s egyszerre ott látja őt maga mellett.

— Hősiességem vonzotta ide! — mondja önmagának s szíve megdobban.

A leány merészen az arczába mosolyog. Még a kezét is a vállára teszi, úgy suttogetta szerelmesen:

— Jöjj ki velem, oly sötét az éj!

Lassan-lassan vége van a mulatságnak. Csak ők ketten maradnak ott a fogolylyal.

István és Hieronymi miniszter között, melynek során a kereskedelmi miniszter kerekén megmondta, hogy ő nem hajlandó az igát tovább huzni és ha a kormány el nem megy — ő maga megy el, illetőleg külön fogja kérni a maga elbocsátását. Tisza megígérte, hogy siettetni fogja a kabinet felmentését és kérte Hieronymit, hogy külön lemondással ne bonyolítsa a helyzetet.

Ezután a beszélgetés után közvetlenül jött Apponyi beszéde és a szabadelvűpárt állásfoglalása, úgy hogy most már csakugyan megnyílt a kilátás Tiszáék távozására.

Utána hivatalnok miniszterium jön mindaddig, míg el tudnak ujonczok nélkül lenni; csak azután döntenek.

A bécsi lapok nagyon behatóan foglalkoznak a magyar válsággal. A *Neue Freie Presse* nem hisz a hivatalnok miniszteriumban és azt a véleményét fejezi ki, hogy csak koalíciós kabinet kinevezése teremthet ismét rendes viszonyokat Magyarországon. A *Rosznier*-kombinációban az idézett lap szerint Budapesten is keveset hisznek. Mint harmadik kombinációt felemlítik, hogy esetleg csak Tisza maga megy el. A *»Fremdenblatt«* azt írja, hogy báró Rosznier Ervin csak azért jön Bécsbe, hogy megköszönje a felmentése alkalmából kapott kitüntetést. A *»Neues Wiener Tagblatt«* csak azt konstatálja, hogy a Tisza-kabinet néhány nap múlva távozik és csak a *»Zeit«* ragaszkodik ahhoz a hírhez, hogy *Rosznier* elnöklete alatt hivatalnok-miniszteriumot fognak kinevezni.

A felirati vitát ma vagy holnap befejezik, a mi szintén siettetni fogja a válság megoldását, mert a királynak válaszolnia kell a felíratra, melyet a Ház elnöksége fog neki bemutatni. Délig egyetlen miniszter sem volt az ülés-teremben, mert minisztertanácsot tartottak. Csak délfelé szálíngóztak be a miniszterek a te-

— Jöjj-jöjj — sürgeti a leány, s az ifju odaszorult hozzá. — Szeretnéd tudni ugy-e, hogy kivagyok? — Odakünn majd megmondod neked. Hiszen itt meghallhatnák s te oly szép vagy, oly bátor, megharagudnának reám asszonyaid!

Az édes suttagás, a kicsi, erős kéz melege lassankint elveszi az esztét egészen. Négykézláb, hogy meg ne hallják a törzs asszonyai, csuszik, ki a sátorból a leánynyal.

Künn a leány gyorsan megy előre.

— Köves, — szól hátra s egyre jobban siet. A fiu alig bir utána menni.

— Ki vagy te? — kérdezi végre, mikor távol a sáortól végre szemben állanak egymással.

— Én a fogoly Dakota menyasszonya vagyok — mondja a leány s készt markolatig meríti szívébe.

V.

Azután lopva visszamegy a sátorba. A többi már gyerekjáték. Mi az neki, az erős erdei leánynak, feloldani egy fogoly kötelékét, a hátára venni őt, az elaléltat, s ponnyján hazaszökni vele a táborba? Az igaz, hogy a tábor egy nap jár földre van onnan, de a szerelem szárnyakat kölcsönöz neki s az aggodalom megkétszerezi az erejét.

Otthon pedig térdre veti magát atyja előtt.

VI.

— Elhoztuk a skalpot, atyám — mondja — s most kérlek, fogadd Őt is gyermekednek.

Egyik kezével a betegre mutat, a másikkal leoldja övéről az ellenséges ifju harcos véres fejbőrét.

rembe. Hire jár, hogy a mai minisztertanács megbarátkozott a hivatalnokminiszterium gondolatával.

Tisza kilép a szabadelvűpártból.

Egyik estilap arról értesít, hogy Tisza István gróf holnap reggel Bécsbe utazik, még a délelőtt folyamán kihallgatásra meg a királyhoz, felmentése legkésőbb vasárnapra várható.

A miniszteri tárczáról vele együtt Lukács László is lemond, a többi miniszter egyelőre megmarad az ideiglenes kabinetben, melynek feje *Rosznier* Ervin báró lesz.

Szenzációs hirt jelentenek a szabadelvűpárt beleletébe beavatottak, azt mondják, hogy

Tisza István gróf többed magával kilép a szabadelvűpártból és *Deák*-párt elnevezéssel új pártot alapít.

Ez a szabadelvűpárt teljes feloszlását jelenti, mert a kilépés éppen azért történik, mivel a párt igen sok tagja csatlakozni akar a disszidensekhez és Új-párthoz.

Hevesmegye felirata a városi közgyűlésen.

A mai városi közgyűlés tárgysorozatában hatodik pontnak van felvéve Hevesmegyének már ismertett felirata, hogy annak szellemében Nagyvárad városa is fejezze ki bizalmát a koalíció működése iránt s kérje a képviselőháztól a szövetséges ellenzéknek programja alapján a politikai helyzet tisztázását.

Az állandó választmány ezzel szemben azt javasolja a mai közgyűlésen, hogy Nagyvárad városa *önálló* felíratot intézzen a képviselőházzal, amelyben kifejezést adjon a törvényhatóság a képviselőház iránti bizalmának, egyidejűleg kérte fel, hogy a válságos politikai helyzetnek a megoldása, a nyugodt és békés parlamentáris tárgyalás visszaállítása és biztosítása érdekében alkotmányos uton minden intézkedést tegyen meg.

Az állandó választmány eme javaslatára az a megjegyzésünk:

Az utóvégre mindegy, hogy a felírat a koalícióhoz intéztessék-e vagy pedig a képviselőházzal.

Azonban a javasolt felírat éppen nem szolgálja azt a célt, mely Hevesmegye előtt lebegett s a mely a közérzelem hű kifejezője lenne.

Jól tudjuk, hogy Nagyvárad városa az önálló vámterület és a katonai követelmények mellett annak idején már megnyilatkozott.

Éppen ezért, ha Nagyvárad városa következetes akar maradni önmagához, akkor most nemcsak egyszerűen a válságos helyzet békés megoldását kéri az egész képviselőház iránti bizalma egyidejű nyilatkozásával, hanem kéri egyenesen és nyíltan az országgyűlés többségét képező szövetséges ellenzék programja alapján, mert az abban foglalt pontok felelnek meg Nagyvárad városnak a nemzeti követelmények mellett elfoglalt előbbi álláspontjának, melyről fönnebb szólottunk.

Az állandó választmány javaslata különben a következő:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Hevesvármegye törvényhatósága a törvényhatóságibizottságnak 1905. évi márczius hó 27-én tartott rendes közgyűléséből az országgyűlés képviselőháza többségének működése iránti bi-

zalom kifejezése tárgyában a képviselőházzal intézett felíratát pártolás végett hozzánk megküldötte.

Hevesvármegye törvényhatósága a országgyűlés képviselőházzal intézett felíratában kijelenti, miszerint hazafias örömmel és rokonszenvvel kíséri azt a törekvést, mely az ország gazdasági önállóságának megvalósítását, a szükséges belügyi reformok életbeléptetését és a hadsereg magyarországi részében a magyar vezénylő és szolgálati nyelvnek, a magyar zászlónak s a magyar nyelvnek meghonosítását tűzte ki céljául.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Nagyvárad város törvényhatósága a mikor a haza jövőjéről, a haza boldogulásáról, fejlődéséről, a magyar állam évezredes alkotmányának a megvédéséről, a nemzeti kívánalmak teljesítéséről volt szó, lobogó hazaszeretetének mindenkor fényes bizonyítékát adta és első volt a küzdők között amikor az ország érdekei forogtak szóban.

Hevesvármegye felíratában említett gazdasági önállóság kérdésében Nagyvárad város törvényhatósága már 1902. évi február hó 13-án tartott ülésében kezdeményező lépést tett és elhatározta, hogy a külön vámterület létesítése érdekében a képviselőházzal felíratot intéz és hogy ezen felíratát hasonló szellemű felíratokkal leendő támogatás végett az összes magyarországi törvényhatóságokhoz megküldi.

Amidőn pedig a magyar hadseregről volt szó, egyhangú lelkesedéssel határozta el a törvényhatósági bizottság, hogy a magyar nyelv behozatala és a magyar nemzeti követelmények teljesítése értelmében a képviselőházzal felíratot intéz.

De felemelte egyszersmint tiltakozó szavát, a képviselőházi meddő vitatkozások folyama alatt akkor, amidőn azt az ország érdekében állónak találta.

Miután tehát a tek. törvényhatósági bizottság az önálló vámterület, továbbá a katonai követelmények kérdésében már megnyilatkozott és állást foglalt, ennél fogva e tekintetben a külön felírat tárgytalanná vált, azonban úgy véljük, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottság intenciójának teletünk meg és akaratával találkozunk, akkor, amidőn helyesnek és indokoltnak tartjuk, hogy a jelenlegi válságos politikai helyzet megszüntetése érdekében a képviselőházzal felíratot intézni méltóztassék.

Indokoltnak és helyesnek tartjuk, mert a már régen huzódó politikai válság az ország anyagi és szellemi életére az állam pénzügyi helyzetére és tekintélyére rendkívül káros következményekkel jár s minden jó hazafi szívében él az a forró vágy, hogy a válság mielőbb megoldassék és a parlamentáris rend helyreálljon és a politikai életünkben bekövetkezett sötét, komor és terméketlen időt, az áldásos munkát hirdető tiszta derűs napok váltsák fel.

Szükségesnek véljük, hogy az egyetértés a nemzet és koronás királya között helyreálljon, hogy a most mutatkozó ellentétek eloszlatassanak, a nemzet és királya megértssék egymást a nyugodt parlamentáris tárgyalás biztosítottassék és a sokat szenvedett magyar nemzet mielőbb a tevékeny, eredményes és hasznos munka áldásaiban részesedjék.

Miután teljes bizalommal viseltetünk koronás királyunk alkotmány szeretetében, a magyar képviselőház hazafiaságában és hivatászerű komolyságában reméljük, hogy mielőbb meg fogja találni azt a helyes utat, ami a politikai válságból kivezet és alkotmányos uton el fogja háritani mindazt, ami ennek az útjában áll és miután meg vagyunk győződve arról, hogy a képviselőház minden tagját — tartozzék bármely párthoz — az a tiszta hazafias cél vezeti, hogy a magyar hazát nagygyá, erőssé, boldoggá tegye — és ezen cél elérésénél csak az eszközök megválasztása tekintetében van közöttük különbség, miután tehát a képviselőháznak hazafias, alkotmányos, az ország javára irányuló működése elé teljes bizalommal tekintünk, ennél fogva tisztelettel javasoljuk a tekintetes törvényhatósági bizottságnak, miszerint a kép-

viselőházhoz önálló feliratot intézni méltóztassék, amelyben kifejezést adjon a törvényhatóság a képviselőház iránti bizalmának, egyidejűleg kérje fel, hogy a jelenleg fennálló válságos politikai helyzetnek a megoldása, a nyugodt és békés parlamentáris tárgyalás visszaállítása és biztosítása érdekében alkotmányos uton minden intézkedést tegyen meg.

Tisztelettel kérjük a tek. törvényhatósági bizottságot, miszerint tett javaslatunkat elfogadni méltóztassék.

Nagyvárad város tanácsának, mint állandó választmányának, 1905. évi május hó 8-án tartott üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

UJDONSÁGOK.

* **József főherczeg állapota.** Egyik budapesti krajczáros ujság legújabb, tegnap déli kiadása jelenti, hogy a magyarok főherczegének, József királyi herczeg állapota elmúlt éjjel rosszabbra fordult.

* **Városi közgyűlés.** Érdekes és előreláthatólag zajos közgyűlése lesz ma, csütörtökön Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. Heves megye ismert felirata az egyesült ellenzékhez harczba állítja az ellenzéki városatyákat akik hevesen megostromolják a tanács javaslatát, amely még mindig a régi szellemet tükrözi vissza. A kormánypart hívei következetesen akarnak maradni eddigi politikájukhoz s még mindig reménykednek, tehát körömszakadtig védik a tanács javaslatát. — Kiváló fontosak és érdekesek lesznek a választások. A főpénztárnoki és pénztár ellenőri állásokat töltik be választás utján. A pályázókat már közöltük. Azt hisszük, hogy mindkét állásra már megállapodtak a városatyák, hogy kire adják szavazatukat. A város érdeke is azt kívánja, hogy ezen kérdés nem magánérdekek, hanem a közérdeknek megfelelőleg döntsék el. Harmadik választás is lesz; egy I. osztályu fogalmazói állást töltenek még be. A tárgysorozatban van még néhány fontosabb ügy ezeken kívül s így előreláthatólag péntekre is jut elintézni való. A törvényhatósági bizottság szabadelpárti tagjai tegnap tartott értekezletükön foglalkoztak a mai közgyűlés tárgysorozatával. A hevesi feliratra vonatkozólag a tanács javaslata mellett foglalnak állást. — A pénztárnok választására nézve pedig kimondták, hogy senki mellett nem foglal állást a párt, mivel a pályázók mindegyike a párthoz tartozik. Tehát nyitlkérdésnek hagyják a szavazást úgy a pénztárnoki, mint az ellenőri állásra. Azonkívül kimondta a párt, hogy indítványozni fogják a közgyűlésen, miszerint a hevesi feliratot a választás előtt vegyék tárgyalásra. Ez is mutatja, hogy a szabadelpárti városatyáknál mindenekelőtt való a politika.

* **Tartalékos honvédek figyelmébe.** A honvédelmi miniszter április hó 30-án kelt 14330—III. számú rendeletével megengedte, hogy a folyó évben fegyvergyakorlatra kötelezett, nem tényleges állományu legénység egy csekély része (gyalogszázadonként legfeljebb 10 fő) f. évi május hó 25-én a fegyvergyakorlat rovására 35 napra bevonulhasson. Főleg mezőgazdák csépléssel foglalkozó gépészek és egyéb oly egyének vehetik e kivételes kedvezményt igénybe, kik hatóságilag igazolva kimutathatják hogy ők az őszi fegyvergyakorlatához való behívás esetén hivatásos foglalkozásukban hátrányosan befolyásoltatnak. Felhívhatnak tehát azon tartalékos honvédek, kik ez évben fegyvergyakorlatra kötelezve vannak, hogy amennyiben ezen kedvezményt igénybe óhajtják venni, ebbeli

kérvényüket honvéd igazolványi könyvük csatolása mellett a város tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál adják be, mert május hó 25-én fegyvergyakorlat teljesítésére csak azok jelentkezhetnek, kiknek ezredparancsnokságuk az engedélyt megadta.

* **Dr Krüger Aladár az Aquinói Szent Tamás Társaságban.** Dr Krüger Aladárnak a sztrájkról tartott budapesti felolvasása, melyről lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk, nagyszámu és előkelő közönség, legnagyobbbrészt egyetemi tanárok előtt tartatott meg. Értekezésében behatóan foglalkozott a sztrájkjal erkölcsi, jogi és gazdasági szempontból, kiterjeszkedett annak különféle nemeire, a bojkottra, a hivatalnoki sztrájkra, az általános sztrájkra. Végül részletezte azokat az eszközöket, a melyekkel társadalmi és jogi téren a sztrájkokat megelőzni és lehetetlenné tenni kell. A felolvasásnak oly nagy hatása volt, hogy hosszú ideig szóhoz sem jutott senki a tapsoktól. Dr Székely István elnök felhívására, hogy az értekezéshez szóljanak hozzá a társulati tagok, dr Kiss János egyetemi tanár azt az óhaját fejezte ki a társulat nevében, hogy a felolvasó hasonló, társadalmi körből vett dolgozatokkal minél sűrűbben szerepeljen a társulat ülésein. Az óhaját mindenütt éljenzésben kapott visszhangot s így dr Krüger a rendkívül megtisztelő felhívás következtében még ez év őszén újabb dolgozatot fog felolvasni Budapesten. A sztrájkról tartott mostani felolvasás a Bölcséleti Folyóiratban, később pedig önállóan is meg fog jelenni.

* **Szemere Miklós szerencsése.** Szemere Miklóst, kitűnő sportsmant, hagyományos kártyaszerencsése ismét nagy nyereséghez juttatta. Alig néhány éve, hogy gróf Potockytól másfél milliót nyert, most ujabbban ismét nagy szerencsése volt a játékban. Egy bécsi hiradás szerint ugyanis Szemere Miklós az ottani jokeyklubban 640.000 koronát nyert báró Königswartertől.

* **A főmérnök javaslata a személerakó helyek ügyében.** A tanács felhívása folytán Kőszeghy József főmérnök tegnap be-terjesztette javaslatát a városi tanácshoz a személerakó helyek kijelölése ügyében. A főmérnök előzetesen kifejezést ad azon óhajának, hogy Nagyvárad köztisztasági viszonyai véglegesen rendeztessenek. E végből szükséges, hogy a házi és utcái szemét összegyűjtése és elszállítása rendszeres és kötelező legyen. A végleges megoldás nem lehet egyéb, minthogy a szemét szállítás vállalati uton biztosítottassék, a házi szemét szállításáért pedig a háztulajdonosok felelőssé tétessenek s a város által nyújtandó szállítási munkáért, melyet ugyanaz a vállalat végezzen, mint amelyik az utcái szemé- tet kiszállítja, köztisztasági járulékkal rovasanak meg. Ily rendszer keretében a városnak csak az utcái szemét összegyűjtéséről, az utcák öntözéséről és söpítéséről kell gondoskodni. Minthogy azonban a köztisztasági viszonyok ily helyes irányu kezelése sok oly körültekintő intézkedést kíván, melyek nagy megfontolást igényelnek, az ügy pedig nincs kellőleg előkészítve, most csak annyit kell legalább megtenni, hogy a szemét elhelyezése rendszeresen történhessék oly helyén a városnak, hol azok jól hozzáférhetők. Ezekben a helyeken a szemé- tet gödrökbe kell tenni, ott a szállítmányt földdel rendszerinti időközökben eltakarni, ezenkívül azokon a helyeken, melyek, melyek vízfolyás irányában a város felett fekszenek, elföldelés előtt a szemé- tet mézstejjel le kell önteni. Ez az eljárás rendszeres kezelést és ellenőrzést igényel. Hogy gyakorlati kivite- le mly összegbe kerül, egyelőre megállapítani nem lehet. A szemé- területek telkesítésül ajánlja a főmérnök, hogy *Olasziban* a Szent János-ut mentén a Körös folyó egy elgátol- ható holt kanyarójában, a felső vasuti hid kö-

zelében s a püspöki vámház közvetlen köze- lében, *Ujvároson* a Körös partján a sertészvá- sártér szomszédságában s a Rédey-kert mel- letti területen, *Csillagvároson* az Aduna patak és az Oláh-Apáti ut között, *Velenczén* pedig a szőlősi ut mentén a legelőn a város 5—5000 m. kiterjedésű négyszögű parcellákat kiha- sítson és ott ahol a terület nem a város tu- lajdona, a szemétkézelés rendszeresítéséig egy- előre két-két évre kibérelje vagy a területet vásárolja meg. Az eddigi zugszemélerakó he- lyeken a szemé- tet eltakarítják s a tűzoltóság segítségével máglyákon felégetik. A szemé- terakó helyek feltárása úgy volna a főmérnök szerint eszköz- lendő, mint a ligolozás. A főmérnök kéri javaslatának elfogadását, a szükséges tár- gyalások megindítását és intézkedések meg- tételét.

* **Magyarok diszkardja Ojama ja- pán tábornoknak.** Egy fővárosi előkelő pol- gárokból álló deputáció jelent meg tegnap délelőtt a képviselőházban *Zichy Jenő* grófnál, a biharmegyei függetlenségi párt diszelnökénél, felkérni őt arra, hogy őket a japánok egyik hőse *Ojama* tábornok elé vezesse, kinek gyö- nyörű diszkardot akarnak ajándékozni. A gróf örömmel vette a megtiszteltetést, de egyuttal megjegyezte, hogy jövő hónapban vendégei érkeznek Japánból. A deputáció erre kifejezte azt az elhatározását, hogy csak júliusban akar- nak indulni.

* **Iskolalátogatások.** A látogatás, melyet Budapest főváros két kiváló tanférfa, *Agotai Béla* székesfővárosi tanügyi előadó, és *Freitler Károly* az országos közoktatásügyi ta- nács tagja a nagyváradí szakirányu ipariskola megtekintése tárgyában teljesítettek, tegnap véget ért. A vendégeket *Szücs Izsó* iparokta- tási igazgató és kerületi rajztanítási felügyelő kalauzolta. Kedd délelőtt a hadapródiskola ter- meit, tervezését s éppen a rajzórát tekintették meg. Az elragadtatás hangján nyilatkoztak az intézet berendezése s a hadapródiskolai rajz- tanár által felmutatott sikerről. Ugyancsak d. e. az újvárosi és váraljai közs. iskolákat látogató- tak meg. A déli órákban a Félix- és Püspök- fűrdőben gyönyörködtek. Este ismét a tanonc- iskolát nézték, hol egy helyen az irni-olvasni most tanulók nagy sikere, más helyen az iskola utolsó évfolyamát járó ifjak kiváló figyelemmel hallgatták a természettani előadást és megle- pően értelmes feleletet adtak a hozzájuk inté- zett kérdésekre. A budapesti urak igen szeren- csés eljárásnak nevezték Szücs igazgató eljá- rását, a tanerők beosztását és az általuk köve- tett módszert. Ebben van a siker alapja. Ez magyarázta a tanoncok tanulási vágyát, kedd este a Bazárban gyűltek össze Nagyvárad tanítóit, hol a főváros két kiváló küldötte, meg- megújulón fejezte ki elismerését örömeit a Szücs Izsó által felmutatott siker fölött.

* **Uj kivándorlási utlevelek.** A bel- ügyminiszter leiratban értesítette Biharmegye törvényhatóságát, hogy az állam új kivándor- lási utlevél-nyomtatványokat fog forgalomba hozni. A miniszter megjegyzi, hogy nyomtat- ványokból azok kibocsátásakor küldeni fog a szükségeslethez képest. Csak minél kevesebbre legyen szükség.

* **Ötszörös öngyilkossági kísérlet.** Tegnapelőtt este *Uráni Lajos* huszonegy éves lakatos szerelmi bánatában öngyilkosságot akart elkövetni Budapesten. Revolverével ötször ma- gára lőtt, de a golyók csodálatos módon meg- akadtak a ruhájában s az öngyilkossági kísér- let nem sikerült. Tegnapelőtt este *Uráni Lajos* huszonegy éves lakatos, a Mária Terézia-téri lakásán készületet tett arra, hogy öngyilkos- ságot kövessen el. Asztalán egy levelet talált: — A Juliska nem lehet az enyém s ezért megölöm magam. — *Lajos S* előkészületeket tett az öngyilkosságra Revolverével ötször magára lőtt. Minden lövése talált. De nem halt meg. A töltések ugyanis annyira gyengék vol-

tak, hogy a golyók megakadtak a ruhában. A házbeliék, akik a zajra besiettek, ott találták a lakatos eszméletlenül a földön. De inkább az ijedségtől esett össze. A gyorsan előhívott mentők konstatálták, hogy egy lövés sem talált s a szerelmes lakatos néhány pillanat alatt magához térítették. A Mária Terézia-téren most ugy beszélnék erről az ötszörös öngyilkossági kísérletről, mint valami csodáról. S állítólag Juliska szívét is megthotta Uráni Lajos hősiességének s nem fog többé okot szolgáltatni arra, hogy a szerelmes lakatos ismét tegyvert szegezzen a szívének.

* **Padok a sétatereken.** A kellemes tavaszi idő a szabadba csalja a közönséget. A nyaralási idő ugyan még nem érkezett el, s így a sétatereket keresi fel a közönség, hogy élvezze a friss levegőt. Azonban a Körözs-korzót kivéve, mindenütt hiányoznak a padok. A Szta-roveczky-utcai sétányon egyetlen ülőhely sincsen; a Széchényi-téren pedig alig néhány pad áll a közönség rendelkezésére. A város közönségének az érdeke pedig megköveteli, hogy a sétatereken padok is legyenek s a város gondoskodjék az ilyen alkalmatosságokról.

* **Letört lilium.** Egy szép, az élete tavaszán levő leány távozott el közülünk. Most végezte a nőképzőt, s mikor annyi küzdelem után elérte volna célját, elragadta a halál. A májusi rózsákkal együtt hervadt el a gyöngye fiatal leányka. *Dutka* Gizella a nagyvárad-i óvónő-képző intézet növendéke hosszas szenvedés után tegnap délután meghalt. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Dutka Kálmán és neje szül. Dóbisz Teréz: mint szülei, Dutka Kálmán és Kolos: testvérei, Dutka Vilma és öz. Dutka Sándorné szül. Darabanth Gizella: nagynénjei, Dutka Ákos, Karola, Béla és Lajos: unokatestvérei, valamint az összes rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, legjobb gyermek, szerető jó testvér és rokonnak *Dutka* Gizella képezdét végzett tanítónő jelöltnek f. évi május hó 9-én d. u. 3 órakor, életének 23-ik évében hosszas és súlyos szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után tötént csendes elhunytát. Az üdvözültnek hült tetemei 1905. évi május hó 11-én d. u. 5 órakor fognak Lukács György-utca 15-861. sz. gyászaházból s róm. kath. egyház szertartásai szerint a nagyvárad-olaszi temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végti ztességtételre az elhunyt rokonai, barátai, iskolatársai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1905. május hó 9-én. Áldás és béke lengjen az oly korán elköltözött drága hamvak felett!

* **A haragosok bosszúja.** Nagy Zsigmond mezőkeresztesi földművesnek régi elkeseredett ellenségei voltak Mészáros András és Mészáros Imre, hogy miért, azt jóformán ők maguk sem tudják, mert Nagy Zsigmond békés természetű, tisztességes ember volt, A két testvér azért mégis gyűlölte Nagyot, kit már régebb idő óta fenyegettek agyonveréssel. E hó hetedikén este a haragosok rálestek Nagy Zsigmondra, kit botokkal annyira összeverték, hogy a szerencsétlen ember azóta aggoniában van s egy perczre sem tért eszmélete, úgy, hogy eddig még kihallgatni sem lehetett. A nagyvárad-i kir. ügyészség a két támadó ellen folyamatba tette a bűnügyi vizsgálatot.

* **Brutális munkás.** Felháborító esetről értesít bennünket tenkei tudósítónk. *Orbán* Sándor és *Simon* János tenkei vasuti pályamunkások tegnap délután feltették pályakocsijukra *Ilyés* Sándor 13 éves gyereket, hogy megkocsikáztassák. *Simon* János menet közben összeszólkozott a gyermekkel, minek az lett a vége, hogy *Simon* ledobta *Ilyést* a robogó pályakocsiról. A szerencsétlen gyermek bal-lába a kocsikerekei alá került, melyek teljesen összezúrták. A tenkei járásorvos részese-tette első segélyben a súlyosan sérült fiút, kit még a tegnapi nap folyamán beszállítottak a

biharmegyei közokórházba, hol ápolás alá vették. Az esetről a tenkei járásörmester telefon utján jelentést tett a nagyvárad-i királyi ügyészségnek, mely folyamatba tette a bünyítő eljárást a brutális munkás ellen.

* **Hull az áldás.** Hetek óta epedünk egy kis esőért; a mezők, szántóföldek ki voltak száradva s a növényzet sárgulásnak indult, a szárazságban. Végre tegnap megjött az áldott eső s vele a gazdák öröme. Az ellankadt növények fellelegzettek s minden újra éledt. Tegnap egész nap pompás csendes májusi eső áztatta a földet, olyan, aminő milliókat ér. Délután azonban nagyon lehült a levegő, ami aggodalmakat kelt, mivel még a napokban érkeznek meg a fagyos szentek, akik pedig sok kárt csináltak már. Uglátszik azonban, hogy egyelőre nem lesz fagy, mert erősen el van borulva.

x **Uj szálloda a Félix-fürdőben.** A Félix fürdőben, Nagyvárad kies udülőhelyén díszes új szálloda épült, amelyet e hó 14-én adnak át a közönségnek. Ugyanezen a napon lesz a Félix fürdő ünnepies megnyitása is, bizonyára óriási közönség jelenlétében, amely a fürdőhelyen minden kellemes szórakozást megtalál. Egyébként most is állandóan nagy közönség tanyázik: több mint háromszáz vendég élvezi a pompás levegőt, a kitünő gyógyhatású fürdőt. A vendégeket ifj. Flóra János ujonan szervezett zenekara mulatattja.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

x **A kauczió.** A legutóbbi operabálon egy huszártiszt megismerkedett a fővárosi előkelő társaság egy általánosan ismert és becézett szépségével. Rövid ismeretség után megkérte a leány kezét. A leány atyja, a ki egyik miniszteriumban magasabb állást tölt be, nagy zavarba jött, mert a házassághoz szükséges kauczióval nem rendelkezett. Szomoruan vonult félre a katonatiszt és a családban is mély lehangoltság uralkodott. A hadnagy ugyan lemondott volna katonai rangjáról, azonban tudta, hogy a polgári életben nem képes oly álláshoz jutni, mely rangjához illő jövedelmet biztosít neki. Ámde már néhány nap mulva meghívást kapott a családdhoz. Örömtől sugárzó arccal fogadták és tudtára adták, hogy nem csak a kauczió, hanem ezenkívül még egy nagy összeg is rendelkezésére fog állani. Ugyanis a leány fivéré születésnapjára ajándékkal lepte meg nővérét és pedig a budapesti Török-bankház szerencsenaptárából kiválasztott sorsjegyszámmal, mely egy nagy főnyereményt nyert. Így a snájdig katona és a szép leány a szerencseszámnak köszönhetik, hogy boldog házastársak lettek.

A nagyvárad-i Kossuth-szobor.

A nagyvárad-i Kossuth-szobor gyűjtő- és végrehajtó-bizottsága a szobor-alapra beérkezett adományokról VI. kimutatását a következőkben teszi közzé:

86. sz. iv. Gyűjtő: Dr. *Sarkadi* Lajos Nagyvárad. Dr. *Sarkadi* Lajos 5.— Összesen: 5.— kor.

94. sz. iv. Gyűjtő: *Stern* Sándor Nagyvárad. *Stern* Sándor 5.—, *Csávásy* Gyula 2.— Összesen: 7.— kor.

117. sz. iv. Gyűjtő: Dr. *Pácz* Sándor Nagyvárad. *Premontrei* társház 20.—, dr. *Károly* Irén 10.—, *Ponty* Kelemen 6.—, *Szmetka* Ödön 2.—, *Kertész* Miksa 3.—, *Ernyi* Gilbert 2.—, *Ujlaki* Rezső 2.—, dr. *Pácz* Sándor 10.—, *Beke* Boldizsár 5.—, *Novotny* S. Alfonz 6.—, *Hill* József 2.—, *Vizy* Lénárt 2.—, *Mártoncsik* Lajos 10.—, *Sarneczky* Gellért 2.—, *Leéb* Bertalan 2.—, dr. *Tóth* István 2.—, A *premontrei* főgimn. ifjusága 33.— Összesen: 119.— kor.

212. sz. iv. Gyűjtő: *Mészáros* Miklós Nagyvárad. N. N. —40, N. N. —20, N. N. —40, N. N. —20, N. N. —40, dr. *R. M.*, 2.—, *Kohn* Hermann —30, *Weinberger* Hermann —60, N. N. —40, N. N. —20, N. N. —50, dr. *W. S.* 2.—, N. N. —20, N. N. 1.—, N. N. —20,

Mihelyi 1.—, N. N. —20, dr. *B. Imre* 160. dr. *P. Sz.* 1.—, N. N. —10, N. N. —20, N. N. —20, N. N. —20, N. N. —20, N. N. —20, N. N. —20, dr. *Váradi* Ödön 10, N. N. —10, N. N. —20. *Ej haj* —20, dr. *L. L. Zs.* —20, N. N. —20, N. N. 1.— N. N. —20, váltásért —20, N. M. —20, dr. *D. J.* —20, dr. *G. L.* —20, *H. L.* —20, *M. S.* —20, *Mészáros* Béla 80, *Mészáros* Sándor —20, *Mészáros* Piroska —30, összesen 20 korona,

329. sz. iv. Gyűjtő: *Dávid* Gyula N.-Harsány, *Németh* Sándor 1.— *Dávid* Gyula 2.—, *Forrás* J. 1.—, *Csomor* B. 1.—, *Faragó* S. —40, *Nagy* Bálint, *Nagy* Lajos, *Máté* József 1—1 korona, *Szilágyi* Lajos, *Szilágyi* József, *Fanczali* Ferencz, *Ilyés* Mihály, *Máté* Lajos, *Nyiri* Imre, *Kiss* Lajos 40—40 fillér, *Berger* Ignác —50, *Karádi* András 1.—, összesen 15 kor. 10 fillér.

469. számú iv. Gyűjtő: dr. *Kertész* Ferencz Nagyvárad. Dr. *Kertész* Ferencz 2, *Bartha* József 2, *Herczeg* János 2, *Henrik* Márton 1, *Farkas* Sámuel 5, *Fodor* Lajos 1, *B. R.* 2, *Tar-soly* Ferencz 20, *W. R.* 1, *N. N.* 1, *Weinberger* László 2 korona, összesen 39 korona.

552. sz. iv. Gyűjtő: *Mángra* Vazul Nagyvárad. *Mángra* Vazul 20.— Összesen: 20.— korona.

556. sz. iv. Gyűjtő: *Eröss* Rezső. Nagyvárad. *Eröss* Rezső 10.—, dr. *Pap* Károly 2.—, *Szokoly* Elemér 5.—, *Fischhof* Frigyes 2.—, *Keszte* István 5.—, *Tomcsányi* Sándor 2.—, *Geéry* János 2.—, *Tölczel* Lajos 2.—, *Balog* Kálmán 5.—, *Hesz* Ágoston 1.—, *Sterba* Szabolcs 2.—, *Opeszi* László 2.—, *Kováts* Béla 5.—, *Somogyi* Miklós 2.—, *Kernáts* János 2.—, *Barényi* Béla 1.—, *Dernyei* Ferencz 2.— Összesen: 52.— korona.

557. sz. iv. Gyűjtő: *Géczy* Lajos. Nagyvárad. *Habókay* József 4.—, dr. *Habókay* Béla 4.—, *Géczy* Lajos 4.— Összesen: 12.— korona.

474. sz. iv. Gyűjtő: *Ausländer* Lipót. Belényes. *Ausländer* Lipót 2.—, Ifj. *Molnár* György 2.—, *Özv.* *Virág* Istvánné 1.—, *Endey* István 3.—, *Posch* Gyula 2.—, *Papp* Jánosné 1.—, *Ilyés* Adalbert 2.—, *Dr. Középe*ssy Ernő 2.—, *Rollab* József 1.—, *Tóbiás* Miklósné 3.—, *Zsigmond* Árpád 1.—, *Kain* Dezső 1.—, *Munyátka* Ferencz 2.—, *Járosy* József 1.—, *Lindenmájer* István 1.—, *Matits* Ferencz 1.—, *Aranyi* Sámuel 1.—, *Csimpa* Tivadar 1.—, *Fisch* Sándor 1.—, *Darvas* Imre 3.—, *Özv.* *Bura* Jánosné 2.—, *Belényesi* József 1.—, *Waldán* János 1.—, *Weisz* Adolf 1.—, *Ferenczy* Dezső 1.—, *Soós* Károly 1.—, *Merényi* János 1.—, *Veinstein* Móritz 2.—, *Hirschmann* Mór 1.— Összesen: 43.— korona.

522. számú iv. Gyűjtő: dr. *Thury* Kálmán Nagyvárad. Dr. *Thury* Kálmán 10, *özv.* *Thury* Lajosné 5, összesen 15 korona.

545. számú iv. Gyűjtő: *Grócz* Béla Nagyvárad. *Grócz* Béla 40, összesen 40 korona. I—V. kimutatás főösszege 6160 K 49 fillér. VI. „ „ 387 „ 10 „

Összesen: 6547 K 59 fillér.

A Kossuth szobor gyűjtő- és végrehajtó bizottsága köszönetet mond a hazafias adományokért.

Egyszersmint kéri azon tisztelt gyűjtőket, akik az ivet még nem küldték be, hogy azokat és a gyűjtött összegeket a bizottsághoz mielőbb eljuttatni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1905. évi május hó 10-én.

dr. *Adorján* Emil,
elnök.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: *Mária* bátyja, *Blaha* Lujza III-ik fellépte.

Péntek: *Menyecske*, *Blaha* Lujza utolsó fellépte.

Szombat és vasárnap függőben marad — vendégszereplés lesz valószínűleg.

Ingyenélők. Tegnap, második fellépéssel ismét egy pompás estét szerzett *Blaháné* a közönségnek. Az igazi falu virágát, egy paraszt leányt mutatott be Sári szerepében, kezesen bájjal, természetességgel, amint már régen nem láttuk színpadunkon. Aranyos kedélyével magával ragadta a többi szereplőket s az egész előadás egybevégezően, gördülékenyen folyt le. Blaháné dalaival igazolta, hogy még ma sem tudja más a magyar dalt úgy előadni, a szívünkbe lopni, mint a nagy asszony, istenadta tehetségével.

Méltó partnere volt *Palásthy*. Jani szerepét adta kitünően; szépen énekelt.

Ki kell emelni *E Kovács* Mariskát. Mély érzéssel, a nála megszokott művészettel játszotta a cserbenhagyott varróleányt.

Bérczi Gyula a vendéglőst játszotta pompás humorral.

Jó volt *Tihanyi* (Vilmos). *Szarvasi* (Bódi). Sok derűségeket keltettek a dalárda tagjai (Hajnal, Sz. Nagy Imre, Kiss Sándor, Vank) egyesén előadott »étlap«-jokkal.

Komáromi Margit Lujza szerepét nagyon színtelenül, minden élet nélkül adta.

A rossz idő miatt a színház nem telt meg közönséggel.

S. Blaha Luiza utolsó fellépte. Ma este lép fel utoljára *S. Blaha* Luiza, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagja, a Szigligeti színházban. A bucsufellépés egy pompás ujdonság »A menyecskék« című darabban lesz. A vendég művésznőn kívül jó szerepeket játszanak a mai premieren *Komáromy* Margit, *Szason* Mariska, *Székely* Gyula, *T. Pogány* Janka stb. A mai Blaha-est (páratlan) béreltszünetben megy. A bérlők jegyei déli 12 óráig fenntartanak.

A „Boszorkány“ premierje. Holnap, pénteken szintén premier lesz a Szigligeti színházban. *Sardou* óriási sikerű drámájának lesz a bemutató előadása. Ez a nagyszabású darab a Szigligeti színház összes férfi személyzetét foglalkoztatja, s a színház igazgatója, ki a legnagyobb gonddal rendezte be a darabot nagy sikert vár a holnapi premiértől. A »Boszorkány«-nak Pesten a Nemzeti Színházban is páratlan nagy sikere volt s tekintettel a nagyhatású gyönyörű darabra, előreláthatólag Nagyváradon is több telt házat fog vonzani. A darab címszerepét *Angyal* Ilka játsza. Kivüle a női szereplők: *E. Kovács* Mariska, *Szilágyi* Berta, *Komáromy* Margit, *T. Pogány* Janka lesznek. A holnapi premiér páratlan bérelt 195-ik számban kerül színre. — A holnapi bemutatóra már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani. — A darabot szombaton megismétlik.

EGYESÜLETEK.

Nőegyleti gyűlés.

A Biharmegyei és nagyváradai nőegylet f. hó 10-én választmányi ülést tartott, melyen résztvettek özv. *Grunwald* Henrikné alelnök, *Batig* Ferenczné, *Butyka* Lajosné, *Darvassy* Lajosné, *Eröss* Rezsóné, özv. *Imre* Jánosné, *Janky* Józsefné, dr. *Molnár* Imréné, *Molnár* Lajosné özv. *Polgár* Gyuláné, *Stark* Réza, *Tóth* Imréné, *Vértessy* Andorné vál. tagok, *Ficzek* Lajos pénztáros és *Böszörményi* Géza jegyző. A választmányi ülés legfontosabb tárgya az évi közgyűlés megállapítása és az a női menház létesítése folytán az alapszabályok módosítása volt.

A választmány a jegyző által készített újabb alapszabálytervezetet elfogadván, a közgyűlés határidejét május hó 28-ik napján d. u. 4 órájára a városház tanácstermébe kitűzte.

Tudomásul vette a választmány, hogy

Lakos Katalin és özv. *Murgu* Jánosné a női menházba felvétettek s hogy az egylet elnöknője az alapszabályokban nyert jogánál fogva *Osváth* Ilona apátlan anyátlan árvát szegénysége folytán az Erzsébet leányárvaházba felvette.

Vége a választmány rendes tagjai sorába felvette *Boronkay* Gyulánét, özv. *Krupinszky* Antalnét, *Mayor* Miklósnét, *Balogh* Kálmánét, *Jóny* Lászlónét, dr. *Pajor* Kálmánét, *Urbán* Adolfnét, *Tanay* Bélánét, *Tanay* Zsigmondnét *Grégen* Józsefnét és *Rádl* Ödönnét.

TÁVIRATOK.

A felirati javaslat.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.) A felirati javaslat felett minden körülmények között a Ház mai ülésén fognak szavazni.

A javaslatához holnap még két nemzeti és kormánypárti képviselő fog hozzászólni s azután szavazat alá bocsájtják.

A király e szerint már szombaton a kezéhez fogja kapni a feliratot.

A szakbizottságok megválasztása.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.) A képviselőház szakbizottságait a pénteki ülésen fogják megválasztani. A szakbizottságok elnökei mind függetlenségi párti képviselők lesznek.

A pénzügyi és közgazdasági szakbizottságokba két-két taggal többet választanak mint rendesen, mert ezeknek a bizottságoknak munkaköre igen megnövekedett.

A háboru.

London, máj. 10. A »Daily Telegraph« jelenti Tokióból tegnaptól: A vladivosztoki orosz hajóhad állapotáról a következő jelentések érkeztek ide: A »Russzina« és a »Gromoboj« ismét ki vannak javítva, a »Bogatir« azonban még hasznavehetetlen állapotban. Azonkívül a vladivosztoki kikötőben kilencz torpedónaszád van. Ugy szintén három torpedózúzó építésére szolgáló anyag. Azt azonban nem tudni, hogy össze vannak-e már állítva. Öt tenger alatt járó hajó építését befejezték. A francia hajóhadat Anam partján vonják össze. Ez idő szerint 23 angol hadihajó van *Sonkong* előtt. Hivatalosan jelentik, hogy a *Pescadores* szigeteket tíz mérföldnyi körben veszedelmes megközelíteni, mert a vizeken aknák uszkálnak.

Ütközet előtt.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.) A balti flotta annyira megerősödött, hogy az oroszok győzelme a legközelebbi tengeri ütközetben teljesen biztosra vehető. *Togo* ezért nem merete eddig megtámadni *Roszesztvenszky* hajóhadát, mert bizonyos volt abban, hogy a vereséget ő fogja szenvedni.

Roszesztvenszky hajóhada már egyesült *Nebogatov* hajóhadával s így a megütközés a japánokkal a legközelebbi napokban várható.

Katonai körökben biztosra veszik a japán hajóhad vereségét, mert a jelen körülmények között az orosz hajóhad olyan erős, hogy öt perc alatt végezni fog a japánokkal.

Egy kormánybiztos kalandja.

Budapest, május 10. (Saját tud. távirata.) *Baun* Márton az Egyesült-Államok kormánya mint kormánybiztos Budapestre küldötte a kivándorlási ügyek tanulmányozására.

A kormánybiztos, — ki a Hungária szállodában vett lakást — észrevette, hogy állandóan mindig két detektív kíséri és leveleit is felbontják.

A kormánybiztos jelentést tett az esetről a budapesti amerikai konzulnak és bécsi nagykövetségnek, sürgős intézkedést kérve tőlük.

Mikor bécsi utjáról Budapestre érkezett a szálloda portás fülkéjében éppen akkor bontogatta fel leveleit egy *Kalmár* nevű detektív.

A kormánybiztos az eset láttára nagy botrányt rögtönzött és leszidta a detektívet s egyben kábel távirat útján tudatta az esetet *Roosevelt* köztársasági elnökkel.

A budapesti rendőrség azonban a detektívnek adott igazat és *Braun* kormánybiztos rendőrsértésért 50 korona pénzbírságra ítélte. Az ügy diplomáciai utra fog terelődni és sok baj fog okozni a tapintatlan budapesti államrendőrségnek, mert az Egyesült államok elnöke nem hagyja annyiban a dolgot.

Földrengés.

Bombay, máj. 10. *Benderabasz* várost ápril 26-án heves földrengés pusztította. A város mögött mintegy 200 yardra lévő *Engadó* hegy összedőlt és 40 embert maga alá temetett. A városban több torony és épület dőlt be. Délután öt földlökést észleltek. A lakosság kunyhókban lakik a városon kívül, mert a katasztrófa óta nap-nap után fordulnak elő földlökések. A *Benderabasztól* nyugatra lévő *Szan Tom* is szenvedett a földrengéstől.

Májusi sztrájk.

Reval, máj. 10. A városon kívül mintegy ezer gyármunkás gyűlést tartott, a melyen pétervári kiküldöttek is vettek részt. Elhatározták, hogy a májusi ünnepség alkalmából három napig sztrájkolnak és a gyárosokhoz ismételt követelésekkel fordulnak.

Limoges, máj. 10. A sztrájkoló munkások kik három nap óta ostromolták *Beaulien* gyáros házat, hogy kiéheztetéssel kényszerítsék követeléseik teljesítésére, tegnap harmincz csendőr az ostrom abbahagyására kényszerítette. A gyáros tárgyalni kezdett a munkásokkal.

Chicago, máj. 10. Az egész város építőtevékenységét komolyan akadályozza az a körülmény, hogy az Elevator-társulat kocsisai melynek vasműraktáiraiban körülbelül 25,000 ember foglalatostokodik, utasítást kaptak, hogy sztrájkba álljanak. Ma a sztrájkolók s a sztrájkőrök ismét keményen összetűztek. A rendőrség csak éles lövéssel tudta a tömeget szétoszlatni.

Véres zavargás.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.) *Eszéken* ma a sztrájkoló munkások megütköztek a katonasággal.

A tömeg a rendőröket és a csendőröket a Rózsa-utcában egy házba szorította be, hol ostromolni kezdte őket.

A csendőrök végre a 600 főnyi tömeg közé lőttek. Az egyik lövés egy *Kundulic* nevű fiatal munkást talált, ki holtan rogyott össze.

A tömeg a sortűzre szétoszlott. A városban forradalmi hangulat van.

Bankett Apponyi tiszteletére.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.)
A szövetséges ellenzék tagjai *Apponyi* Albert gróf tiszteletére ma este a Royal szállóban diszvacsorát rendeztek abból az alkalomból, hogy Apponyi tegnap a koalíció nevében oly frappáns hatású beszédet mondott a képviselőházban.

NYILTTÉR.**„Eternit-Művek“**

Hatschek Lajos Budapest.

Van szerencsénk az igen tisztelt építésszek, mérnöki hivatalok, mérnöki kar és építkezők tudomására hozni hogy

„Eternit pala“

néven forgalomba hozott és elsőrendű fedőanyagának elismert **szab. azbeszt-cement palánk** kizárólagos képviselővel Nagyvárad város és Biharmegye területére

ROSENBERG IZSÓ

ur at

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca
biztuk meg.

Képviselőnk készséggel szolgál juttányos ár ajánlattal és mindennemű felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel

„Eternit-Művek“

Hatschek Lajos Budapest.

Nincs lehetetlenség!

Ez már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát** és **ékszer** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Kleinféle óra és ékszer raktáron levő tárgyakat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javítás pontosan, jóállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJAMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi szálloda.

KÖZGAZDASÁG.

Hajózási társulatok versengése. A dunai hajózási forgalomban hetek óta folyó versenyharcz belső részleteit tárta föl a Magyar Kereskedők Lapja, mikor kimutatta, hogy Ausztria részéről milyen szélsőségekig menő eszközöket vesznek igénybe, csak hogy a magyar folyamhajózást a saját javukra letogalják.

Ez a harcz azonban nem fog sikerre ve-

zetni, mert az osztrák Dunagőzhajózási Társaság, mely eddig Bécs és Budapest között a Dunán szinte teljhatalommal birt a magyar vállalatok erélyes fellépése nyomán egyre jobban a háttérbe szorul és máris előrelátható, hogy a most folyó üzleti évről szóló mérlege nagy deficittel fog zárulni.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. május hó 8-ik napján tartott vásáriban eladott természetmennyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 18.— 17:60 17:40 Kétszeres buza 15:40 15:20 15.— Rozs 14:80— 14:60. 14:40 Árpa 15:20 15.— 14:80 Zab 14:40 14:20 14.— Tengeri 17.— 16:60 16:40. Borsó 46.— Lencse 52.— Bab 32.— Köleskása 28.— Burgonya 7:40 100 kiló lángliszt 29.— Zsemlyeliszt 28:60 Fehérkenyérliszt 28.— Barnakenyérliszt 25.— Széna fuvarral 9:80. Szalma fuvarral 2:60. Sőt szalonna 146.— Zsup-szalma —20. A om-szalma —14. 1 köbméter bükkfa 6.— Tölgyfa 5:60. Cserfa 6:60. 1 kiló marhahus I. o. 1:12, 1 kiló marhahus II. o. 1:04, 1 kiló marhahus III. o. —96. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1:60, 1 liter szesz 2.— 1 mm kőso 21:80. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.— 1 mm. szappan 50.— 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju 1 —. h tr. ó-bor 64.— 1 hltr. ujbör 40.— 1 mm. méz 1:80. 1 mm. kemény faszén 3:20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 hltr. kendermag 30.— 1 hltr. köles —. 1 hltr. repce —. 1 hltr. dió 40.— 1 hltr. mogyoró —. 1 hltr. aszalt szilva 40.— 1 kg. savanyu káposzta 32.— 1 kg. szalonna nyers 1:60. 1 kg. sertéshus 1:44. 1 kg. vereshagyma —50. 1 kg. foghagyma —70. 1 kg. bors 4:60. 1 kg. paprika 6:60. 1 kg. barna kenyér —22. 1 liter kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1905. máj. 8-án
Tiszta buza körülbelül 180 hltr. Kétszeres buza 40 hltr. Rozs 75 hltr. Árpa 80 hltr. Zab 80 hltr. Tengeri 70 hltr. Burgonya 90 hltr.

Lábasjészágok: Hizott sertés mintegy 80 drb. Félhizott 90 drb. 2 évestől feljebb 170 drb 1 évestől 2 évesig 220 drb. Süldő 268 drb. Malacz 320 drb. Vá. ó marha 176 drb. Jármos ökör 400 drb. Fejős tehén 230 drb. Borju 283 drb. Bivaly 10 drb Juh és kecske 55 drb. Ló 627 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi máj. 8-án
1 pár I-ső rendű jármos ökör 620—740 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör 520—610 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör 360—510 korona.
1 drb fejős tehén 160—370 kor., 1 drb vágó ökör 160—370 kor. 1 dro. vágó tehén 170—320 ökör
1 drb veres burju 30—50 kor. 1 drb. fél éves borju 50—80 kor., 1 drb egy éves borju 60—130 kor., 1 drb két éves borju 76—220 korona. 1 drb hizott sertés 124—128 bor., pár fél éves sertés 36—48 kor., 1 pár egy sertés 72—90 kor., 1 pár két éves sertés 100—150 korona. 1 drb. igás ló 160—320 korona. 1 pár ökörbőr 44—50 kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor. 1 pár borjubőr 10—20 kor., 1 pár ló bőr 10—20, korona.

Értéktőzsde.

Budapest, máj. 10.

Osztrákhitelrészvény	—	—	512.94
Magyar hitelrészvény	—	—	806.50
Leszámloló bank	—	—	464.50
Rimamurányi	—	—	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	—	—	649.—
Közuti vasut	—	—	569.50
Városi villam s vasut	—	—	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, máj. 10.

Buza máj.-ra	—	—	18.30
Buza okt.	—	—	1646
Rozs okt. re	—	—	1174
Tengeri májusra 1905.	—	—	1474

Zab apr. ra	—	—	14.94
Repce máj.-ra	—	—	14.10

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 máj. 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	118.15
Magyar koronajárdék 4%	—	—	98.—
Magyar koronajárdék 3 1/2%	—	—	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	98.25
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	—	—	227.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	—	—	1.69
Osztrák járdék papírban	—	—	100.10
Osztrák járdék ezüstben	—	—	100.50
Osztrák járdék aranyban	—	—	1.20
Osztrák korona járdék	—	—	100.50
1860. oszt. államsorjegyek	—	—	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	16.50
Magyar hitelbank részvény	—	—	777.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	—	—	666.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	66.5—
20 frankos arany (Napoldor)	—	—	19.05
Német birodalmi márka	—	—	117.22
London vista	—	—	239.97
Páris vista	—	—	95.42
márkás 20 arany	—	—	23.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Kátrány árjegyzék.

2-től 9 kilóig	6 krajczár	kilója.
10 " 99 "	5 "	"
100 " 339 "	4 "	"
400 " 1000 "	3 1/3 "	"

Ennél nagyobb mennyiség vásárlásnál még további 25 kor. engedményt adunk 100 kilónként.

Egész és fél waggon vásárlásnál az engedmény még nagyobb.

Egy hordó ára külön 5 korona, de azt teljesen jó állapotban egy hónapon belül 4 koronáért visszavásároljuk.

Az áru gyártelepünkön átveendő és innen **egyszerre** elszállítandó.

Vidéki fakereskedők és kiskereskedők, akik kicsinyben elárúsítással foglalkozni kívánnak, a könnyű és tiszta kezeléshez alkalmas kim-rő eszközöket ingyen kapják.

Nagyvárad. 1905. április hó

A nagyváradai légszeszgyár.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel adom a n. é. közönség szives tudomására, hogy a már 20 év óta fennálló **órás, ékszerész és látszerész üzletemet**, Fő-utca a volt gróf Bethlen-féle házból ugyancsak a Fő-utczán levő Orsolya-zárda épületébe helyeztem át.

Mint eddig, úgy ezután is főtörekvésem leendő, hogy a n. é. közönség bizalmát áruim kitünősége, valamint lelkiismeretes munkám után mindenkor kiérdemeljem.

Tisztelettel

PATTA MANÓ,

órás, ékszerész és látszerész.

Zöldfa kávéházzal szemben meglepő **árengedmény.**

MEGVETTÜK A
SZABÓ TESTVÉREK

mindkét rőfös és női divatáru üzletét a Zöldfa-utcán.

Teljes eladásra kerül mindkét áruraktár.

Ez alkalommal fontos tudni való, hogy **költözködési idény alkalmával** eladásra kerülnek: Futó- és szobaszőnyegek, ággyeterítők, függönyök, paplanok, asztalneműek, ágyhuzatok, schiffonok és rumburgi vásznak, női és férfi kész fehéreneműek, divatos nap, és esőernyők, finom szövetek és más száz meg száz divatcikkek.

KOVÁCS L. és TÁRSA Nagyvárad, Zöldfa-utca, Zöldfa-kávéházzal szemben.

Üzleti helyiségek kiadók!

Üzleti álványok eladók!

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló pék fióküzletünket a Guttman házból, az »Orsolya« szüzek zárda épületébe helyeztem át, a hol is naponta 3 szor friss süteményt, kenyeret, a nagyérdemű közönségnek a legnagyobb

megegedésére szolgálok, ugyancsak bevezettem naponta friss jégbehűtött tejet, vaját, aludt tejet, és minden e szakmába vágó ételmiszert a legjutányosabb árakban szolgálok.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kéri.

Kurecz Ignác,
sütőmester.

Egy szép nagy tágas sarok üzlethelyiség élénk forgalmu helyen **1905 november 1-től,** egy udvari magtár **1905 aug. 1-től kiadó.** Ertekezhetni a polgári takarékpénztárnál (Kossuth-utca.)

Megnyitó ünnepély.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a

Szent László (Püspök)-gyógyfürdőt

vasárnap, 1905. május 14-én (kedvezőtlen idő esetén is)

ünnepélyesen megnyitom.

Az ünnepélyen a cs. és kir. 37-ik ezredzenekara és a hódmezővásárhelyi Szutor Béla cigány bandája játszik.

Gyönyörű sétányok, nagy őserdő, szép terraszok és éttermek, kitűnő gyógyhatásu természetes meleg-fürdők, lawn-tennis, tekepálya, Cursalon zongorákkal és biliárddal

a tisztelt közönség rendelkezésére állanak.

_____ | A megnyitás táncmulatsággal lesz egybekötve _____
Kitűnő italokról, jó ételekről, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a nagyérdemű közönséget biztosítom.

Mély tisztelettel

Kernáts János,

fürdőbérlo.

ROSENBERG IZSÓ

czementárugyára, beton-, vasbeton- és aszfaltipar-vállalata

Telefon: 67. szám.

N a g y v á r a d.

Telefon: 67. szám.

Kizárólagos képviselők: a „Beocsinyi Czementgyári Unió“ gyáraitól,
a „Magyar Aszfalt Részvénytársaságtól“
a „Heunebique“-féle vasbeton rendszerből.
az „Eternit-művek“ szab. azbeszt-pala gyártmányaiból stb. (Dr. Zieliuski Szilárd műegyetemi magántanár tervei szerint.)

Ajánlkozik mindennemű beton és vasbeton aszfaltozás és aszfalt elszigetelési és »Eternit«-pala fedési munkálatok kivételére.

C s a t o r n á k a t saját gyártmányu, kívül-belül iszapolt, vízhatlan betoncsöveivel eszközöl. — — — — —

Raktárt tart: Első rendű Beocsini-, Portland- és Román-czementből.
» » Egeresi szobrász és alabastrom-gipszből.
» » Aszfalt fedéllemez és elszigetelő-lemezekből.

Saját gyártmányu diszes czementlapok és műkövekből.

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyvárad-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep

Kertészeti-telep:

NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.

Helyi és megyei telefon összeköttetés

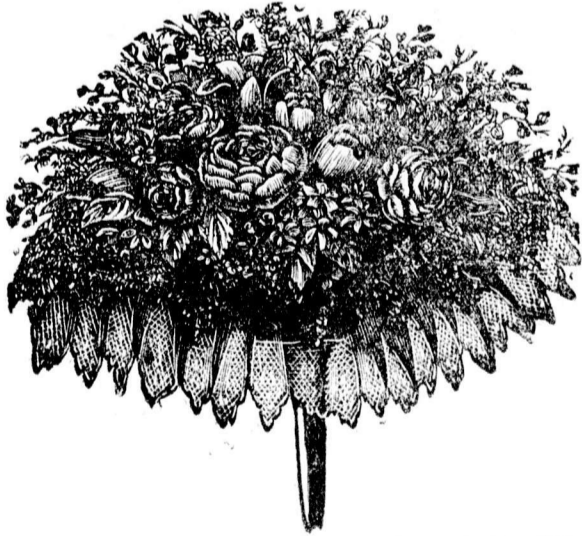
Sürgöny-czim:

Műkertészeti-telep Nagyvárad

Virág-csarnok:

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)

Telefon összeköttetés.

CSOKROK

menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 forinttól 3 forintig — Csokrok a legfinomabb kivitelben, finom selyemtartókban, rózsza és kaméliából 8 forinttól 12 forintig, ami azelőtt 15—20 forintba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 forint, azelőtt 40—50 forintba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból díszítve 1—3 forintig. — **Babérszörök**, ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2—5—10 forintig. — **Ficus Magnolia koszoruk**, a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal dí-

szítve 10—25 forintig, ami azelőtt 35—40 forintba került. A fent írt összes kertészeti tárgyak művirágokból 20%-al olcsóbban készíttetnek. 100.000 drb. nemes rózsza. Alacsony törzsű gyöknes (vurczellech!) darabja 20 kr., 100 darab 18 forint. — Magas törzsű rózsza 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 darab 35 forint. — 100.000 drb. legnemesebb gyümölcsfa gyönyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, darabja 35 kr., 100 drb. 35 frt

Szöllő-oltványok: az összes eddig ösmert legjobb fajokból összeállítva, 12 borsfaj és 12 lugas és csemege faj, melyekről faj és árjegyzék kívánatra azonnai bérmentve küldetik.

Farkas József műkertész

a várad-velencei mű- és rózsatelep tulajdonosa Nagyváradon.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalat.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

MOLNÁR LAJOS

Nagyvárad, SCHLAUCH-TER 18. sz. lakos

ajánlja:

saját termései
nagyvárad- és ménesgyoroki-borait
palackosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyvárad-uj-bor, fehér HI-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó > 50 frttól feljebb
Ménesi sauvignon fehér csemegebor > 30 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit. üveg	—32—
ó	1	—40—
1900-as ürmös ó	1	—40—
Ménesi Kadarka, vörös	0.7 lit. palack	—90—
» Cabernet	0.7	1—
» Sauvignon	0.7	1.10
»	0.5	—75—

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
Telefonszám: 406.

Maár és Szabó

fűszer-, bor-, csemege és
vadaskereskedése

Nagyvárad,
(Moskovits-palota.)
Telefon 251.

Ajánlja mindennemű cse-
mege különlegességeit. Nagy-
választék mindenféle **Sajtok-**
ban, Liptói, Székely, juh
turó, füstölt, olajos és pá-
czolt Halak, Konzervek, Ca-
viár, Angolna, Deligümöl-
csök, Aszalványok, Califor-
niai baraczk, Aszalt szilva
külön asztali borok, na-
ponta friss tej, vaj és darált
mák.

Vidéki megrendelések gyor-
san eszközöltetnek

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Naponta friss Kugler sütemények, Pozsonyi
diós és mákos patkó.

Naponta friss Kugler sütemények, Pozsonyi
diós és mákos patkó.

Óriási szerencse Törökknél!

Felülmúlhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19
millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőink-
nek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451 sz. sorsjegyre,

továbbá 100,000, 80,000, 70,000, 60,000, 25,000, 20,000,
több 15,000 10,000 koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában
vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. magyar osztálysorsjátékban **110,000** sorsjegyre ismét **55,000** pénzneremény
jut és

összesen **14 millió 459,000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

(melyet a. b. o. sorrendben megtalálhat).

Mindenki kísérelje meg szerencsésjét

azon számmal, mely neve avagy csa-

ládtagjainak neve mellett áll.

Ádám 982	Cecília 83156	Gellért 72630	János 82957	Manó 83259	Salamon 2895
Adél 4142	Celestin 83519	Gerében 82849	Jenő 83245	Marcel 2881	Samu 7979
Adolár 12502	Daniel 2778	Gergely 83216	Jolán 2877	Margit 7280	Sándor 17763
Adolf 20422	Dávid 5637	Géza 2797	Jónás 7260	Mária 17707	Sári 22019
Agnes 22511	Denes 12426	Gizella 5649	Józsa 13230	Márkus 22014	Sarolta 24029
Agoston 24242	Dexó 20982	Gusztáv 13151	József 21452	Mártha 24003	Sebestyén 24289
Aladár 28318	Domokos 23066	György 21145	Judith 23095	Márton 24274	Simon 40716
Albert 44360	Dóra 24258	Győző 23018	Juliska 24558	Matild 40705	Szerecsen 57716
Alfréd 59119	Deróca 29529	Gyula 24258	Kálmán 40482	Matyas 58693	Taksony 59575
Akos 72612	Edith 56310	Hedwig 29529	Károly 56572	Melánia 80019	Tamás 80973
Amália 82311	Ede 59159	Henriette 59167	Katinka 59505	Menyhért 80019	Taszió 83022
Ambrus 83145	Edwin 72622	Henrik 82836	Károly 59505	Miklós 83006	Terns 83300
Andor 84505	Elek 83164	Henrik 82836	Károly 59505	Miksa 2890	Tihamér 2894
András 990	Elemér 83164	Hermann 82954	Károly 59505	Milán 7288	Timon 18652
Anna 4948	Emil 83164	Hermánna 82954	Károly 59505	Mór 17785	Tivadár 22027
Antal 12417	Emma 564	Hilda 2799	Klára 2878	Móric 22016	Tóbiás 24055
Aranka 20593	Ernő 12438	Hubert 6318	Klötild 7266	Nándor 24014	Urbán 24295
Arnold 22514	Ernesztin 21142	Hugó 13154	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Arnold 24248	Ernesztin 21142	Hugó 13154	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Arthur 28328	Erwin 23007	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Arthúr 44389	Eva 24259	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Anré 59142	Erzsébet 29526	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Attila 72615	Eszter 56471	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Balázs 82828	Etel 59163	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Bálint 83155	Fabián 72625	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Barnabás 83511	Félik 82837	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Béla 2749	Ferdinánd 83215	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Benedek 5498	Ferenc 83531	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Bernát 12424	Flóra 2799	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Berta 20978	Francoiska 5642	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Bertalan 22523	Frida 12435	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Blanka 24254	Frigyes 21144	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Bodog 28886	Fülöp 28009	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Bogdán 59273	Gábor 24263	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Borbála 59145	Gabriella 29541	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Boriska 72618	Gáspár 56511	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295
Brunó 82834	Gedeon 59164	Humbert 21147	Kornél 16863	Nándor 24014	Urbán 24295

Legnagyobb nyeremény esetleg **1,000,000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600,000, 1 nyer 400,000, 200,000, 2 a 100,000, 1 a 90,000, 2 80,000
1 a 70,000, 2 a 60,000, 1 a 50,000, 3 a 30,000, 3 a 25,000, 8 a 20,000, 8 a 15,000, 36 a 10,000
és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztály sorsjegyek tervezési árai:

1. eredeti sorsjegy frt. —75 vagy kor. 1.50 1. eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
1. » » » 3.— » » » 6.— 1. » » » 6.— » » » 12.—

A sorsjegyeket utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.
Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal
de legkésőbb

1. évi május hó 15-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházunk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4 a.

II. fiók: Múzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.

„Bihari-szálloda”

(a Félix-fürdő mellett)

megnyílt!

Kényelmes és olcsó szobák.
Kitűnő hegyi borok, dréher-fele
sör; izletes magyar konyha.
Abonenseknek nagy árkedvez-
mény!

A t. közönség b. pártfogását kéri:
1158. a bérlő.

Keresek

keresztény, magyar bonnet

két gyermek mellé.

Ajánlatok »Székelyhidra 25. sz.
postafiók bérlő« címre küldendők.